

عنوان مقاله:

بررسی نقش و کاربرد نور در معماری مساجد

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی معماری، شهرسازی، عمران، هنر و محیط زیست؛ افق های آینده، نگاه به گذشته (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

محمد مهدی گودرزی سروش - استادیار گروه معماری

سعید هاشمی خواه - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری

خلاصه مقاله:

در مواجهه با آثار هنر اسلامی مشاهده می کنیم که کلیه اجزای اثر هنری از جمله نور، رنگ به گونه ای متفاوت از دیگر آثار ارایه شده و در طول تاریخ خلق شده اند. نور مترادف ضیاء وضوء روشنایی است. در لغت و در اصطلاح علوم نور، ضوء اندکی متفاوتند. ضوء نور ذاتی شی مضمی و کیفیتی است که کمال بالذات شی شفاف از آن جهت که آن شی شفاف است محسوب می شود. اما نور از غیر خود مستفاد شده و کیفیتی است که جسم غیر شفاف از آن بهره مند شده و شفاف و بالفعل می گردد. نور در معماری اسلامی ایران همیشه به منزله روشن کردن کامل فضای معماری به کار نمی رود، بلکه جنبه عرفان و تقدس به خود گرفته و جنبه های دیگر همچون فضا، رنگ، بافت و ... تحت تاثیر قرار می دهد و گاهی بر آن، تاکید دارد. ریتم نوری در معماری نقش بسزایی در تبیین تحول و توالی فضا ایفا میکند. می توان گفت نقش کاربردی توالی فضا به وسیله نور در معماری در سه مولف مکث، حرکت و تایید تبیین می شود که توالی فضا به وسیله نور به عنوان یک مولفه در زمینه هنر اسلامی بسیار مورد توجه قرار گرفته است. در فرهنگ ایرانی نور همواره نمادی از عالم ملکوت و معنا بوده است به همین دلیل جایگاه خاص در معماری فضاها به خصوص فضاهای مذهبی مانند مساجد دارد. در مسجد نور نقش مهمی را ایفا می کند و این سلسله مراتب در معماری سنتی ایران جایگاه ویژه ای دارد. تجلی نور در معماری اسلامی به ویژه در مساجد و تزیینات آن فضاهایی را می آفریند که آدمی رابه فضایی معنوی پیوند می دهد. کنتراست شدید نور در فضاهای مقدس مانند مسجد از اهمیت زیادی برخوردار است چون به مخاطب کمک می کند تا از تعلقات دنیوی رهایی پیدا کند و باعث شفاف سازی القای حالت عرفانی و ملکوتی در روح شخص حاضر در بنا شده و احساس نزدیکی بیشتری به خالق هستی پیدا می کند. هدف از این پژوهش بررسی تاثیر نور در معماری اسلامی به ویژه در مساجد است.

کلمات کلیدی:

هنر اسلامی، نور، معماری اسلامی، مساجد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/608475>

